

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY
DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI

ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

ZA **2017** ROK

ORAZ

Z REALIZACJI

**„PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN
NA LATA **2016 – 2025**”**

Kościan, 27 lutego 2018 r.

I. PODSTAWY PRAWNE FUNKCJONOWANIA.

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r., poz.783 ze zmianami)
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U . Nr 209, poz. 1245).
6. Uchwała Nr VI/45/11 Rady Miejskiej Kościana z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
7. Zarządzenie Nr 307/16 Burmistrza Miasta Kościana z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Umowa partnerska o współpracy z dnia 01 września 2011 r. zawarta pomiędzy Gminą Miejską Kościan a instytucjami, o których mowa w art. 9 a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.
9. Uchwała nr XII/136/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016 - 2025”.

II. SKŁAD ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO.

1. Przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie.
2. Przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Kościanie.
4. Pedagog placówki oświatowej w Kościanie.
5. Kurator sądowy Sądu Rejonowego w Kościanie.
6. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Kościanie.
7. Przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie.
8. Przedstawiciel Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kościanie.

III. CELE FUNKCJONOWANIA.

1. Rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, oparte na współpracy profesjonalnych służb i instytucji zajmujących się problemem przemocy.
2. Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań profilaktyczno-edukacyjnych na terenie Miasta Kościana.

IV. REALIZOWANE ZADANIA.

1. Integrowanie i koordynowanie działań służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
3. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
4. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
5. Wypracowanie metodyki pracy z ofiarami i sprawcami przemocy.
6. Profesjonalne wspieranie merytoryczne rodziny w rozwiązaniu stanu kryzysowego związanego z przemocą.
7. Monitorowanie sytuacji rodziny do rozwiązania problemu przemocy.
8. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
9. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
10. Opracowanie wieloletniej strategii przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
11. Monitorowanie i ewaluacja programu.
12. Sporządzanie sprawozdań i statystyk z działań prowadzonych w danym roku.

V. SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE O FUNKCJONOWANIU ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I PRACY GRUP ROBOCZYCH W 2017 R.

1. Zgodnie z art.9 a pkt. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w 2017 r. zorganizowano cztery posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego; 07 marca, 21 czerwca, 06 października i 12 grudnia. W toku kolejnych spotkań omawiano m. in.:
  - 1) projekt sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych za rok 2016,
  - 2) plan pracy Zespołu Interdyscyplinarnego na 2017 r.,
  - 3) stanowisko Rzecznika Praw Dziecka w sprawie zapewnienia dziecku ochrony przed przemocą,
  - 4) przebieg konferencji „Dziecko Krzywdzone”,
  - 5) happening kończący kampanię społeczną pn. „Otwórz oczy-stop przemocy”,
  - 6) pracę Grup roboczych za I - półrocze 2017 r.- wybrane przypadki przemocy i sposób ich rozwiązywania,
  - 7) założenia do planu pracy Zespołu na 2018 r.
2. Grupy robocze, tworzone dla rozwiązywania problemów związanych z przemocą domową, w indywidualnych przypadkach podejmowały działania polegające na:
  - 1) diagnozowaniu problemu przemocy w rodzinie,
  - 2) wypracowaniu metodyki pracy z ofiarami i sprawcami przemocy,
  - 3) działaniu interwencyjnym, nakierowanym na ochronę ofiar przemocy,
  - 4) profesjonalnym wspieraniu merytorycznym rodziny w rozwiązaniu stanu kryzysowego związanego z przemocą,
  - 5) monitorowaniu sytuacji rodziny do rozwiązania problemu przemocy.

Pracę Grup roboczych w ujęciu statystycznym oraz działania podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy w 2017 r. ilustrują tabele.

Tabela 1. Interwencje kryzysowe - procedura „Niebieskiej Karty”

L.p.	Temat	Liczba w 2016	Liczba w 2017	Dynamika % (4:3)
1	2	3	4	5
1.	„Niebieskie Karty - założone ogółem, w tym przez:	78	60	77,0
	1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie i inne OPS,	6	3	50,0
	2) Komendę Powiatową Policji w Kościanie,	61	54	88,5
	3) Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościanie,	-	1	-
	4) placówki oświatowe,	2	0	-
	5) placówki służby zdrowia.	9	2	22,2
2.	„Niebieskie Karty” założone bez zgody ofiar.	0	0	-
3.	Ustanie przemocy w rodzinie po założeniu „Niebieskiej Karty”.	53	47	88,7
4.	Zakończenie procedury „Niebieskiej Karty”.	90	64	71,1
5.	Liczba aktualnie otwartych NK na dzień 31.12.2017 r.	33	28	84,8

Tabela 2. Ofiary i sprawcy przemocy.

L.p.	Temat	Liczba w 2016	Liczba w 2017	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ofiary przemocy - ogółem, w tym:	81	79	97,5
	1) kobiety,	58	64	110,3
	2) mężczyźni,	20	11	55,0
	3) dzieci	3	4	133,3
2.	Ofiary przemocy powyżej 60 roku życia.	16	11	68,8
3.	Ofiary przemocy – osoby niepełnosprawne.	7	9	128,6
4.	Sprawcy przemocy – ogółem, w tym:	72	72	100,0
	1) kobiety,	4	7	175,0
	2) mężczyźni	68	65	95,6

Tabela 3. Spotkania Grup roboczych.

L.p.	Temat	Liczba 2016 r.	Liczba 2017r.	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Spotkania Grup roboczych.	235	197	83,8
2.	Uczestnicy Grup roboczych:			
	1) pracownicy socjalni,	236	201	85,2
	2) przedstawiciel KPP,	229	197	86,0
	3) przedstawiciel MKRPA,	129	137	106,2
	4) pedagodzy,	43	44	102,3
	5) prawnik,	0	0	-

	6) przedstawiciel służby zdrowia,	1	2	200,0
	7) kuratorzy,	12	12	100,0
	8) przedstawiciel PCPR,	0	0	-
	9) asystent rodziny,	16	12	75,0
	10) psycholog,	11	4	36,4
	11) inne osoby (np. mediator).	2	4	200,0
3.	Ofiary przemocy lub ich przedstawiciel.	95	91	95,8
4.	Sprawcy przemocy.	61	54	88,5

Tabela 4. Działania podejmowane przez Grupy robocze.

L.p.	Temat	Liczba w 2016 r.	Liczba w 2017 r.	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	W stosunku do ofiar przemocy i ich rodzin :			
	1) pomoc finansowa,	24	23	95,8
	2) bezpłatne posiłki w szkołach i przedszkolach,	19	17	89,5
	3) paczki żywnościowe,	8	10	125,0
	4) odzież,	6	4	66,7
	5) skierowanie do psychologa,	35	32	91,4
	6) skierowanie do prawnika,	31	29	93,5
	7) skierowanie do pedagoga,	12	21	175,0
	8) skierowanie do grupy wsparcia,	0	4	0,0
	9) wprowadzenie do rodziny asystenta,	1	4	400,0
	10) systematyczne wizyty dzielnicowego w rodzinie,	138	149	108,0
	11) objęcie dziecka pomocą psychologiczno - pedagogiczną,	9	21	233,3
	12) skierowanie na bezpłatne badanie lekarskie,	1	0	-
	13) skierowanie do Ośrodka Interwencji Kryzysowej,	0	0	-
	14) odebranie dziecka zagrożonego i umieszczenie w innej rodzinie,	0	0	-
	15) wsparcie mediatora.	3	2	66,7
2.	W stosunku do sprawców przemocy:			
	1) skierowanie do MKRPA,	23	43	187,0
	2) zmotywowanie do podjęcia terapii lub leczenia odwykowego,	34	27	79,4
	3) skierowanie do psychologa,	16	18	112,5
	4) rozmowy interwencyjne,	60	54	90,0
	5) skierowanie sprawy do Prokuratury,	4	5	125,0
	6) współpraca z sądem,	12	9	75,0
	7) skierowanie sprawy na Policję.	8	2	25,0

Tabela 5. Działania sądu wobec sprawców przemocy.

L.p.	Temat	Liczba w 2016 r.	Liczba w 2017 r.	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ograniczenie władzy rodzicielskiej.	2	5	250,0
2.	Pozbawienie władzy rodzicielskiej.	0	0	-
3.	Zobowiązanie do podjęcia leczenia lub terapii.	3	5	166,7
4.	Wydanie nakazu eksmisji z domu.	2	2	100,0
5.	Wydanie wyroku o karze pozbawienia wolności w zawieszeniu.	3	3	100,0
6.	Ustanowienie kuratora.	3	4	133,3
7.	Zasądzenie alimentów.	3	2	66,7
8.	Objęcie sprawcy programem korekcyjno – edukacyjnym	0	0	-
9.	Zakaz zbliżania się sprawcy do ofiary.	-	3	-

3. Wydatki ponoszone w związku z pracami Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych pokrywane są z budżetu Gminy Miejskiej Kościan w części pozostającej w dyspozycji dyrektora Ośrodka. W 2017 r. **koszt obsługi** Zespołu Interdyscyplinarnego wyniósł **59.730,98 zł** i był wyższy od kosztu z roku 2016 o 7.322,93 zł.

VI. REALIZACJA CELÓW OKREŚLONYCH W „PROGRAMIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2016 - 2025” .

Realizacja zadania własnego gminy, nakierowanego na tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przebiegała w oparciu o:

- diagnozę problemu przemocy w rodzinie, przeprowadzoną na terenie miasta Kościana w 2016 r.,
- cele szczegółowe, nakreślone w „Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”.

1. Cel 1. „Zapewnienie skutecznej i profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy”

- 1) zwiększono dostępność do pomocy specjalistów, w tym:
  - a) motywowano do skorzystania z porad specjalistów w Zespole Doradztwa Rodzinnego. W 2017 r. Z porad skorzystało 61 ofiar przemocy,
  - b) wskazywano instytucje udzielające pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym. W 2017 r. wydano 43 skierowania do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) tworzone grupy wsparcia w ramach „Akademii świadomego rodzica” oraz projektu „Tęcza”, w których uczestniczyło 6 osób. Przeprowadzono rozmowy z wszystkimi osobami doznającymi przemocy,
- 3) skierowano asystentów rodziny do 4 środowisk dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- 4) udzielono pomocy materialnej 23 osobom,

- 5) informowano o miejscach i instytucjach udzielających wsparcia ofiarom przemocy,
- 6) monitorowano sytuację rodzin dotkniętych problemem przemocy.

2. Cel 2. „Zmiana postaw społecznych, uwrażliwianie na temat zjawiska przemocy”.

1) prowadzono kampanię społeczną pn. „Otwórz oczy-stop przemocy”

Celem kampanii było m. innymi:

- a) uświadomienie konieczności reagowania na przemoc,
- b) edukacja uczniów wszystkich szkół na terenie miasta Kościana w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- c) zwiększenie umiejętności odpowiedniego reagowania w sytuacjach konfliktowych,
- d) poszerzenie wiedzy w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie,
- e) promocja postaw nieagresywnych.

Realizując założenia kampanii w 2017 r. podejmowano następujące działania:

- przeprowadzono pogadanki w szkołach na temat sytuacji konfliktowych w najbliższym otoczeniu i sposobu reagowania na przemoc,
- zorganizowano i rozstrzygnięto konkursy plastyczne, literackie i filmowe pt.
  - ✓ „Jak pomagam w szkole i w rodzinie”,
  - ✓ „W krainie wrażliwości i życzliwości”,
  - ✓ „Jeśli siła, to tylko siła przyjaźni”.

Kampanię społeczną zakończono w dniu 21 czerwca 2017 r. happeningiem z udziałem uczniów klas, będących laureatami w konkursach, władz samorządowych i mieszkańców miasta Kościana. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 400 osób.

Zorganizowanie kampanii i happeningu możliwe było dzięki zaangażowaniu wielu instytucji i środowisk spotykających się ze zjawiskiem przemocy (m. innymi szkoły, policja, straż miejska itp.). Środki finansowe na realizację kampanii w kwocie 10.000,00 zł zapewniono w budżecie miasta Kościana na 2017 r. Patronat medialny nad wydarzeniem społecznym objęła „Gazeta Kościańska”,

- 2) rozpowszechniano ulotkę informacyjną o instytucjach wspierających i udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie (szkoły, przychodnie, urzędy itp.),
- 3) współpracowano z mediami w zakresie informowania o działaniach podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny (ukazały się 6 publikacji prasowych w tygodniku „Gazeta Kościańska”, „Fakty”, „Radio Elka”),
- 4) współpracowano z pedagogami szkolnymi w zakresie podnoszenia wiedzy o problemie przemocy w rodzinie (wychowawcy klas przeprowadzili pogadanki dla dzieci i młodzieży).

3. Cel 3. Sprawne diagnozowanie zjawiska przemocy.

- 1) współpraca różnych instytucji w sytuacji podejrzenia wystąpienia przemocy w rodzinie (tworzenie Grup roboczych i zapewnienie rodzinom wsparcia),
- 2) podnoszenie kwalifikacji kadr zajmujących się zjawiskiem przemocy.
W czterech szkoleniach uczestniczyło 9 osób. Szkolenia dotyczyły m. in. tematu:
  - a) „Idea programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy”,
  - b) „Dziecko krzywdzone”,
  - c) „Interwent skuteczny wobec przemocy”.

4. Cel 4. Oddziaływanie na sprawców przemocy.

- 1) motywowanie sprawców przemocy uzależnionych od alkoholu do zachowania abstynencji,
- 2) kierowanie osób uzależnionych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) wskazywanie instytucji udzielających pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym,
- 4) skierowanie 7 osób do uczestnictwa w programie edukacyjno-korekcyjnym dla sprawców przemocy. Program realizowano w okresie od 22 września do 22 grudnia 2017 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Do programu nie przystąpił żaden sprawca.

VII. WNIOSKI.

1. Analiza pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych pozwala sformułować następujące wnioski:
  - 1) w roku 2017 r. zmniejszyła się liczba spraw związanych z realizacją procedury „Niebieska Karta”, założonych w 2017 r. o 18 kart (dynamika 77 %). Prowadzono postępowanie w sprawie 93 Kart, w tym: z roku 2016 – 33 Karty, z roku 2017 – 60 Kart. W ocenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych przyczyną takiej sytuacji jest:
    - a) wzrost świadomości ofiar przemocy; brak zgody na stosowanie wobec nich przemocy i wiedza o możliwości szukania pomocy w instytucjach do tego powołanych,
    - b) czujność służb publicznych (pracownicy socjalni, funkcjonariusze policji itp.),
    - c) wypracowanie modelu współpracy między instytucjami; pojawił się jasny i sprawny przepływ informacji, dotyczący sytuacji rodziny w kryzysie,
    - d) brak społecznej zgody na tolerowanie zachowań agresywnych,
  - 2) w wyniku działań interwencyjnych i merytorycznego wsparcia środowisk dotkniętych przemocą odnotowano ustanie przemocy w 47 rodzinach, co można uzasadnić:
    - a) większą skutecznością i wykorzystaniem potencjału różnych instytucji uczestniczących w rozwiązywaniu problemu przemocy,
    - b) zwiększeniem poczucia bezpieczeństwa osób poszkodowanych i ograniczenie poczucia bezkarności sprawców przemocy,
    - c) wykorzystaniem nowych instrumentów w zwalczaniu zjawiska przemocy (koordynacja działań instytucji, kierowanie do psychologa, kierowanie spraw o stosowaniu przemocy na policję i do prokuratury itp.),
    - d) zwiększenie poczucia wzajemnego, profesjonalnego wsparcia służb i instytucji, uczestniczących w rozwiązywaniu problemu przemocy.
2. Analiza badanych przypadków przemocy nadal wskazuje na „nieświadomą przemoc”, tj. zachowania w sferze psychicznej, ekonomicznej, a nawet fizycznej, które w powszechnej świadomości nie są traktowane jako przemoc domowa. Stąd potrzeba kontynuowania i wdrażania nowych przedsięwzięć nakierowanych na edukację

- i profilaktykę w zakresie przemocy w rodzinie, przy zaangażowaniu podmiotów, działających w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej (lokalne instytucje publiczne, placówki oświatowe, służba zdrowia i organizacje pozarządowe).
3. W ocenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych program ochrony ofiar przemocy, obejmujący działania terapeutyczne, poradnictwo, pomoc finansową itp., realizowany jest w sposób prawidłowy, jednakże występują trudności w realizacji działań wobec sprawców przemocy. Pomimo wdrożenia programu edukacyjno-korekcyjnego dla osób stosujących przemoc, którego celem jest:
- powstrzymanie osoby stosującej przemoc przed dalszym jej stosowaniem,
  - rozwijanie umiejętności samokontroli,
  - zdobycie wiedzy na temat mechanizmów powstania przemocy w rodzinie,
- żaden z kierowanych nie przystąpił do zajęć realizowanych w ramach programu. Jednocześnie w systemie zapobiegania zjawisku przemocy brak skutecznych narzędzi oddziaływania na sprawców.

Kościan, 2018 – 02 – 27

Opracował:
M. Lubińska